

Projekt č.1 - Jiří Kejda

Úvod

Účelem tohoto projektu je odpovědět na otázky dostupnosti základních potravin široké veřejnosti. Jeho součástí je tvorba datových podkladů, které porovnávají dostupnost potravin na základě průměrných příjmů za určité časové období. Součástí je i tabulka srovnávající HDP, GINI a populaci Evropských států.

Vytvoření primární a sekundární tabulky

Primární tabulka obsahuje údaje o průměrných platech zaměstnanců v ČR v letech 2000 až 2021 dle různých odvětví a jejich srovnání s průměrnými cenami potravin v letech 2006 až 2018.

Data o cenách potravin se týkají 27 vybraných položek. Cena těchto potravin byla zaznamenána jednou týdně, pro každou potravinu a v každém regionu ČR a průměrná cena pro celou ČR. Tato průměrná cena je uvedena v primární tabulce, přepočtená na celý rok. Cena pro Jakostní víno bílé je uvedena mezi roky 2015 – 2018.

Z tabulky obsahující údaje o platech v ČR byly použity pouze data přepočtených mezd, které se využívají k statistickým výpočtům. Byl přidán slovní popis jednotlivých odvětví a mzdy byly zprůměrovány dle údajů za každý rok.

Pro tvorbu sekundární tabulky byly v tabulce economies použity údaje o HDP, populaci, daňové zátěži a Giniho index, který vyjadřuje rozdělení bohatství ve společnosti. Tabulka se týká pouze Evropských zemí dle rozdělení z tabulky countries.

Výzkumné otázky

1. Rostou v průběhu let mzdy ve všech odvětvích, nebo v některých klesají?

Dle výstupu průměrné mzdy v ČR stoupají, pouze v roce 2013 v době recese, vykazovali platy 0.3% pokles. Největší pokles lze zaznamenat u oborů navázaných na finance a nemovitosti, právě v roce 2013 a poté v roce 2020 s nástupem Covidu a tvrdých opatření, které zasáhly ekonomiku.

2. Kolik je možné si koupit litrů mléka a kilogramů chleba za první a poslední srovnatelné období v dostupných datech cen a mezd?

Množství je vyjádřené pro každý obor zvlášť, a to v roce 2006 a 2018. Nejméně mléka a chleba mohli ve sledovaných letech nakoupit zaměstnanci v oboru Ubytování, stravování a pohostinství. Nejvíce mohli v roce 2006 nakoupit zaměstnanci v oboru Peněžnictví a pojišťovnictví a v roce 2018 zaměstnanci v oboru Informační a komunikační činnosti.

3. Která kategorie potravin zdražuje nejpomaleji (je u ní nejnižší procentuální meziroční nárůst)?

U kategorie potravin Cukr krystalový došlo ve sledovaném období k poklesu ceny o 27.2 %

4. Existuje rok, ve kterém byl meziroční nárůst cen potravin výrazně vyšší než růst mezd (větší než 10 %)?

Neexistuje, nejvyšší rozdíl mezi nárůstem cen potravin a mzdami byl ve sledovaném období 6%.

5. Má výška HDP vliv na změny ve mzdách a cenách potravin? Neboli, pokud HDP vzroste výrazněji v jednom roce, projeví se to na cenách potravin či mzdách ve stejném nebo následujícím roce výraznějším růstem?

Největší nárůst HDP byl v roce 2006 a to 6,8%. V následujících dvou letech výrazně rostly ceny a mzdy. V letech které následovaly po nižším růstu HDP, lze pozorovat nižší růst cen i platů.